

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΑ

ΣΤ'

Τὴν συμπλήρωσιν τῶν θραδυνῶν συγκεντρώσεων συνάδευε κατὰ κανόνα εἰς τὴν ἀρχὴν ἓνας θόρυβος, πού ἔμοιαζε με καυγᾶ, ἐνῶ ἦτο ἀπλῶς ἀνταλλαγὴ πληροφοριῶν. Ὅταν ἤρχιζε τὸ γράψιμο, ἀνελάμβανε τὴν τήρησιν τῆς ἡσυχίας ὁ Καστριώτης, ὁ ὁποῖος ἀπηγόρευε στοὺς ὀλίγους ἄλλους θαμῶνας τοῦ καφενεῖου τοῦ καὶ νὰ τρίζουν ἀκόμη τὶς κάρκλες των, ἐφ' ὅσον διαρκοῦσεν ἡ ἐργασία.

Ὁ Ζιώγας, ὁ πρῦτανις λόγῳ πρεσβείων, ἅμα τῆ εἰσόδῳ τοῦ ἔβγαζε τὴν πίπα τοῦ ναργιλῆ καὶ ἐκάπνιζε γούργουρίζων, ἐμπνεόμενος καὶ γράφων. Οἱ τίτλοι τῶν εἰδήσεων του ἴσαν στερεοτύποι: «Ἄρτος λιποβαρῆς», «Βακαλάος Λαμπραδῶρ», «Χοῖρος χαλαζιῶν», «Ἄγελος φυματιῶσα», «Δυστύχημα ἀπὸ ρυτίης», «Πταρμός προδότης». Ἦταν μανιώδης καθαρευουσιάνος. Κάποτε γράφων γιὰ κάποιον πνιγμὸν πού ἔγινε στὰ Λεμονάδικα, ἔγραφε: «Κατὰ τὴν ἀποβάθραν τῶν ἔσπεριδοειδῶν». Ἐνας συνάδελφος πού δὲν ἐχῶνευσε τὴν ἑλληνικούραν, τοῦ εἶπε:

— Κι' ἂν θέλω νὰ σ' ἀρχίσω με τὶς λεμονόκουπες, πῶς θὰ τὸ γράψω;

Αὐτὸ ἤρκεσε διὰ νὰ ἐκμανῆ ὁ Ζιώγας, ὁ ὁποῖος ἐγκατέλειψε τὸν ναργιλῆ, ἐπῆρε τὴν πίπα καὶ ἔφυγε, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ τὴν ἐπομένῃν μελιχιώτατος καὶ γλυκύτατος.

Ἦξερε ὅλος ὁ κόσμος ὅτι ἀπὸ τὸ ἓνα τοῦ αὐτὶ δὲν ἀκούει. Δὲν εἶχεν ὅμως ὀρίσει ποτὲ ποῖον ἐκ τῶν δύο πάσχει. Ἐκάνονιζε τὴ θεοὶ τοῦ ὑγιοῦς καὶ τοῦ πάσχοντος ἀναλόγως τοῦ συνομιλητοῦ καὶ τοῦ θέματος.

Ὁ Νίκος Βελονάκης, συντάκτης τοῦ «Ἐμπρός», χρόνια ὀλόκληρα ὁ Δευκαλίων Ρεδιάδης γράφων στὸ «Ἄστυ» λίγον καιρὸν, διὰ ν' ἀπορροφηθῆ μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν δικηγορίαν ὁ Ἰωάννης Κολύμβας εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν», ὁ Μιχ. Ρινόπουλος, ὁ ἰατρὸς Γ. Μαύτας, ὁ νῦν ταμίας Γ. Διονυσόπουλος, ὁ Τέλης Χρύσανθος, ὁ μόνος συντάκτης πού ἐφοροῦσε θελάδα, ὁ Ρῶμος Φιλύρας, πού δὲν τὰ κατάφερνε ποτὲ νὰ τελειώσῃ τὴν σύνταξιν εἰδήσεων κι' ἐνοσταλοῦσε διαρκῶς στίχους, ὁ Τάσος Κορδοπάτης, πού ἐξελιχθῆ εἰς τελώνην, ὁ Γιάννης ὁ Σακελλάριος καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, γράφων εἰς τὸ «Σκρίπ» μερικὰ χρόνια καὶ εἰς τὸν «Χρόνον» τοῦ Χαιροπούλου μετ' ὁ θάνατον τοῦ Κουσουλάκου. Ἐτσι καθηρτίσθη ὁ κύκλος τῶν ἀνταποκριτῶν, πού ἔμεινε ἀμετάβλητος ἐπὶ χρόνια ὀλόκληρα, κατὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔλειψαν αἱ ἐμφανίσεις τῶν νεωτέρων, πού διεδέχθησαν καὶ ἡμᾶς.

Ὁ Νίκος Χατζάρας, ὁ ποιητὴς τῶν εἰδυλλίων, ὡς θεατῆς εἰς τὴν ἀρχὴν, ὡς βοηθὸς ἀργότερα, ἐπῆρε γρήγορα τὴν θεοὶ του.

Κατὰ τὸ 1906 ὁ Σπύρος Μελάς ἔγραψε τὶς πρῶτες δημοσιογραφικὰς του συνεντεύξεις. Νεὸς τότε ἦταν συντροφία διαλεχτὴ μαζύ μου στὴ «Σφαῖρα» καὶ στὸ «Χρόνον». Ἀνέλαβε νὰ πάρῃ συνεντεύξεις μετ' ὁ Αγγιλιῆτες πού εἶχαν διωχθῆ ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν. Ἡ ἐπιτυχία του ἦταν καταπληκτικὴ. Ὁ Χαιροπούλος τὸν ἐκάλεσε καὶ ἀπὸ τότε ἤρχισε τὸ χρονογράφημά του σ' αὐτὴ τὴν ἑφημερίδα. (*)

Ὁ Στάμος Μπράνιας ἐπέρασε κι' αὐτὸς ὡς μετέωρον ἀπὸ τὴν Πειραιώτικη ὁμάδα γιὰ λίγο καιρὸ.

* * *

Ὁ «Σκενδέρμπεης» ὅμως δὲν ἤμποροῦσε νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τὸν νόμον τῆς παρακμῆς, ἀφοῦ καὶ ὁ ἰδιοκτήτης του,

(*) Σημ. «Μπουκέτου». — Στὸ «Χρόνον» ἢ στὴν «Ἀκρόπολιν» πρωτοδούλεψε ὁ κ. Μελάς; Ὁ Χαιροπούλος ἢ ὁ Γαβριηλίδης τὸν ἐκάλεσε στὴν Ἀθήνα; Ὁ Γαβριηλίδης ἀναμφιδόλως. Τὸ ἔγραψε αὐτὸ καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Μελάς στὴ βιογραφία του πού δημοσιεύθηκε στὸ «Μπουκέτο».

ὁ συμπαθητικώτατος Καστριώτης, παρήκμασε.

Ὅταν εἶδαμε κλειστὸ τὸ καφενεδάκι μας καὶ χαμένες τὶς σακκοῦλες τοῦ τουμπεκιοῦ πού περιελάμβανον τὸ ἀρχεῖον μας, ἐμείναμε σὰν ξαφνιασμένοι δὲν ἤξεραμε πού νὰ τραθῆξωμε.

Ὁ ἑφημεριδοπώλης Σωτήρης Στέφος, πού μετέφερε τὰς ἀνταποκρίσεις μας κάθε θράδῳ στὶς ἑφημερίδες, μᾶς υπέδειξε πρὸς εὐκολίαν τοῦ τὸ καφενεῖον τοῦ Ἀραμπῆ, κοντὰ στὸ σταθμὸ. Αὐτὸς μᾶς ἐπεριποιήθηκε ἰδιαιτέρως. Ὁ καφές μας ἐδίδοτο ἐντολὴ στὸν ταμπῆ νὰ εἶνε... ἀπόστα, ἢ... σὲ μικρὸ. Ὅρκιζομαι ὅμως ὅτι δὲν ἐκατάλαθα τὸν λόγον αὐτῆς τῆς συνθηματικῆς παραγγελίας. Ἀμα ρημάξῃ ὅμως μιά φωνή, δὲν μαζεῦονται εὐκολὰ τὰ πουλιά. Ἐσκορπίσαμε. Ὁ Ζιώγας ἔμεινε στοῦ Ἀραμπῆ ἐπειδὴ εἶχε Ἀτζέμικο τουμπεκί, ὁ Βελονάκης ἐπροτιμοῦσε τοῦ Μανούσου στὸ Δημοπρατήριον, ἐπειδὴ ἦταν κεντρικώτερον, ἐγὼ μετ' ὁ Κολύμπα, μετ' ὁ Ρεδιάδης, μετ' ὁ Ρινόπουλος, ἐπηγαίναμε σ' ἓνα καφενεῖον ἀντίκρου στὸ Τηλεγραφεῖον, ἐπειδὴ εἶχαμε κοντὰ τὸ τηλέφωνο, πού ἦτο τότε ἀληθινὸ μαρτύριον, ἱκανὸ νὰ μᾶς ὀσῃ εἰσιτήριον διὰ τοὺς κόλπους τοῦ Ἀθραάμ μετ' ὁ πλήρη ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν μας.

Διὰ νὰ κατορθώνομε ὅμως νὰ συνεννοοῦμεθα εἰς αὐτὸ τὸ σκόρπισμά μας, ἐχρησιμοποιοῦσαμε τὸν ζῆλον μερικῶν ἐθελοντῶν, πού ἦ γιὰ ἓνα εἰσιτήριον θεάτρου, ἢ γιὰ νὰ φιγουράρουν ὡς δημοσιογράφοι, ἐξετέλουν βοηθητικὰς ὑπηρεσίας.

Ἡ τελικὴ συγκέντρωσις ξαναγίνηκε στὸ καφενεῖο τοῦ Ἀνωμερίτη, ὅπου ἤρχοντο καὶ οἱ βοηθοὶ μας.

Ποιοὺς νὰ θυμηθῶ καὶ ποιοὺς νὰ λησμονήσω ἀπὸ τοὺς τύπους αὐτοὺς;

Θὰ κάμω μιά κατάταξι καὶ θὰ φροντίσω νὰ ἀπαθανάτισω ὅσους θυμηθῶ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

Ἐχει ὁ Ρωμηὸς μιά φιλοδοξία, πού ὑποθέτω πῶς εἶνε ἐξαιρετικὴ, καὶ τὴ φιλοδοξία αὐτὴ, πού εἶνε σὰν ἀρρώστεια, τὴν ἐξυπηρετεῖ μετ' ἓνα ἰδιαιτέρον συνταγολόγιον, πού δὲν τὸ παραθαίνει ποτὲ καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ.

Αὐτὸ τὸ συνταγολόγιον, πού ἡ φυλὴ μας τὸ θρῖσκει ἀσφαλτον, τὸ ἐκτελοῦν οἱ περισσότεροι μετ' ὁ τυφλὴ πίστι πού παίρνουν ἄλλοι τὰ βότανα τοῦ πατρὸς Γυμνασίου, καὶ λέγει τὰ ἐξῆς:

1) Παραγγέλλετε καὶ τυπώνετε μερικὰ ἐπισκεπτήρια εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἢ κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Ἐτσι ἀποκτᾶτε τὸ δικαίωμα νὰ

μῆπτε στὴν γραμμὴ τῶν ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, χωρὶς νὰ ὑποβληθῆτε σὲ κανέναν ἀπὸ τοὺς κόπους πού δοκιμάζουν ἄλλοι.

2) Συνεννοεῖσθε μετ' ὁ μερικὸς συναδέλφους σας, ἢ συμπολίτας σας, ἢ ἂν δὲν εὐρίσκετε ἀπὸ αὐτοὺς, μετ' ὁ μερικὸς συνανθρώπους σας καὶ ἰδρύετε ἓναν σύλλογον, πού δὲν ἔχει κανένα σκοπὸν, δὲν κάνει τίποτε, σὰς ἐξυπηρετεῖ ὅμως, ἀφοῦ γίνονται ἀρχαιρεσίαι καὶ ἀνακηρύττεσθε πρέεδρος ἢ σύμβουλος· εἰσέρχεσθε εἰς τὴν ἀθανασία, διότι ἔτσι κατορθώνετε καὶ τὸ ὄνομά σας νὰ δημοσιευθῆ εἰς τὰς ἑφημερίδας καὶ εἰς τὸ ἐπισκεπτήριόν σας γράφετε καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ προέδρου ἢ τοῦ συμβούλου, τὸ ὁποῖον κάτι σημαίνει.

3) Ἐπῆρατε τὸ χαρτί σας ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον· ἔξερετε ὅτι τὸ α γράφετε μετ' ὁ ἄλφα· ὅταν φθάσετε εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν σπουδῶν ἤμπορεῖτε νὰ γράφετε διηγήματα, ποιήματα, ἄρθρα, κριτικὰς, δημιουργεῖτε ἓνα θόρυβον γύρω εἰς τὸ ὄνομά σας, πού ἦταν ἄγνωστον. Ἄν ὅλα αὐτὰ σὰς γελιοποιοῦν, αὐτὸ δὲν σὰς ἐνδιαφέρει.

Εἶνε πολὺ λίγοι οἱ ἀνίκητοι ἀπὸ τὴν μύγα αὐτοῦ τοῦ συνταγολογίου. Θυμοῦμαι κοντὰ σὲ πολλοὺς ἄλλους, κάποιον, πού ἦταν ἀσφαλῶς μούτσος σὲ κάποιον σφουγγαρά-

δικο του παληού καιρού, και που κάποτε ξεμπαρκάρησε κι' επάτησε στη στερηιά χαρτζηλικωμένος. Έφαντάσθηκε πώς είνε σπογγέμπορος, έτύπωσε επισκεπτήρια με γαλλικούς χαρακτήρας και έγραψε κάτω από το όνομά του μια λέξι που την έδημιούργησε μοναχός του... S p r o g e m b o r ! Τι ήθελε να πη μ' αυτό; Τίποτε. Μά και μήπως τόν έμελλε; Αυτό το επισκεπτήριο το έχω φυλαγμένο.

Έγνώρισα πολλούς, που εξώδευσαν τη ζωή των εις τὸ να ιδρύουν συλλόγους, που επεδίωκαν σκοπούς, από τους οποίους αυτοί ησαν έντελῶς άθῶοι. Οί σύλλογοι έναυαγοῦσαν, αυτοί όμως ίδρουν άλλους και έτσι ησαν πάντοτε κατακουρασμένοι και... ένδοξοι, άφου ο Τύπος ώμίλει περι αυτών. Θυμῶμαι κάποιον που έζησε και άπέθανε και τόν ένθυμῶνται ακόμη με τόνονα:

«Ο Γιάννης ο σύλλογος».

«Όσο για τους γράφοντας, άς μη λέμε τίποτε. Ο Έμμανουήλ Ροΐδης, κουρασμένος κάποτε από τας γνωριμίας Έλλήνων γραφόντων, είπε τὸ άθάνατον:

— «Όλοι οί Έλληνες γράφουν.»

Από τὸ συνταγολόγιον όμως αυτό, τὸ τὸσον εύκολον, έπροκαλοῦσε ιδιαίτερον ένδιαφέρον τῶν ανθρώπων αυτών ή δημοσιογραφία, που την έθεωροῦσαν άληθινὸ παράδεισο.

Τὸ κεφάλι των εφούντωνε από την ιδέαν ὅτι με τόν τίτλον του δημοσιογράφου θά ήμποροῦν να καταπιάνωνται παντού: εισιτήρια θεάτρων, έορτάς, ταξίδια, προνόμια τι άλλο ήθελαν; Μά δέν ήξεραν τὰ τρία κακά τῆς μοίρας των από γράμματα τι τους έμελλε; Ο άντικειμενικός σκοπός, δηλαδή τὸ ψαχνὸ, ήταν να πάρουν μια θέσι στὸ τραπέζι μας, να πηγαινουν στην Άστυνομία για τὸ δελτίο, να τὸ μεταφέρουν στὸν κύκλο μας, ιδρωμένοι από τὸν κόπο, να τὸ αντιγράψουν, να σκαλίζουν στὸ χαρτί χωρὶς να γράφουν τίποτε και να κρατοῦν ένα καρνέ για να γράφουν σημειώσεις.

Οί πιὸ παλιοί τους έχρειάζοντο για να γλυτώνουν από τὸ ποδοκοπι τῆς άστυνομίας και τῶν άλλων υπηρεσιῶν: τὰ σκαλοπάτια τῆς Άστυνομίας για τὸ δελτίον, τὸ βιβλίο του Ύγειονομείου, και κάτι παρόμοια, είχαν μεταθίβασθῆ σ' αυτους τους έθελοντάς.

Και έτσι έπίστευαν και αυτοί πὸς είνε δημοσιογράφοι, και οί δημοσιογράφοι δέν είχαν τὸ μπελά να τρέχουν και να ιδρώνουν, για να γυρεύουν φύλλους σ' άχυρα.

Ο Ζιῶγας ήταν ὁ μεγαλύτερος προαγωγός αυτών τῶν φωστήρων. Για να τραβᾷ ραχατλίδικα τὸν ναργιλέ του, έμάζευε κοντά του ὅλους αυτους τους νεοσσους και τους ξετελλε εις ὅλα τὰ σημεία του ὀρίζοντος πρὸς εὔρεσιν ειδήσεων. Κι' έκαμάρωνε που τους ειχε ὅλη την ήμέρα κοντά του. Ο Βελονάκης, έξυπνότερος, δέν εφαινετο μὲν ὅτι τους μαζεῦει, έπωφελείτο όμως αυτῆς τῆς άδυναμίας των. Έμένα μ' εκύτταζαν σαν μεγαθήριο, επειδῆ τους έλεγα ὅτι δέν κάνουν γι' αυτῆ τῆ δουλειά και θά κάμουν καλά να τὰ παρατήσουν και να καταπιαστοῦν μ' άλλο επάγγελμα.

Ένα πρωί μου ήλθε στη «Σφαίρα» ένας νέος με συστατικὸ γράμμα ενός φίλου μου.

— Σ' άρέσει ή δημοσιογραφία; εἶπα στὸ νέο. Έτσι μου γράφει ὁ φίλος μου.

— Πολύ, και θέλω να γράφω δωρεάν ὅσο να μάθω, μ' άποκρίθηκε.

— Θά φροντίξης να θρίσκης τὰς ειδήσεις μόνο σου και δέν θά κάνης ανταλλαγή με τους ρεπόρτερ τῶν άλλων έφημερίδων.

— Μάλιστα, μου άπήντησε. Μείνετε ήσυχος. Έγὼ θά συνεργάζω μαι μόνοι μου και θά φέρνω πάντοτε σπαρταριστὰ νέα.

Δέν έχρειάζοντο περισσότερα για να τόν καταλάβω, αλλά για να μη δυσαρεστήσω τὸν φίλο μου, τόν εκράτησα για λίγο καιρό και άφου τόν έφωδίασα με εισιτήριο του «Απόλλωνος» διαρκές και του Διονυσιάδη κατά δόσεις, τόν ξετελλα έξω να μου συγκεντρώση ειδήσεις.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Συνέχεια.

ΑΓΓ. Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΓΝΩΜΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ, ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ, ΤΗ ΖΩΗ

Η Άφροδίτη, ὁ κάλλιστος τῶν άστέρων, ὀνομάζεται τὸ πρωί Έωσφόρος, ίσως διότι ή γυναίκες αἱ τοσοῦτον ὠραῖαι κατά την έναρξιν έσπερίδος, γίνονται τὸ πρωί εκ του καμάτου, του καταρρεύσαντος ψιμυθίου και τῶν καταπεσόντων θοστρυχιῶν άσχημοι ὡς ὁ διάβολος.

Έμμ. Ροΐδης

Η φιλάρεσκος ὀμοιάζει με την ὠραῖαν θάλασσαν: επιφάνεια άκτινοβολούσα, άντανακλώσα του οὔρανοῦ τὸ μειδιάμα, αλλά κρύπτουσα άχανῆ πυθμένα, ὕπουλον ρεῦμα και θάνατον.

Α. Ραγκαβῆς

Ο άνδρας κοπιάζει πολύ για να κατορθώση να μπη μες στην καρδιά τῆς γυναίκος. Κι' έν τούτοις, άφου τὸ κατορθώση, πολλές φορές αντί καρδιάς θρίσκει ή λίγα λουλούδια μαραμμένα ή τίποτε.

Φλωμπέρ

Στη γυναίκα κατορθώνει κανεις πολλές φορές να επιβληθῆ με την άναίδεια με την κολακεία ὅμως ποτέ.

Δέ Λεβῆ

Η καρδιά δέν έχει ρυτίδες.

Φενελόν

Η αγάπη πληρώνει ὅλες τις θυσίες.

Άλφρ. Καπύς

Όταν δέν μπορῆ να παρηγορήση πειά κανεις τὸν εαυτό του, αισθάνεται την άνάγκη να παρηγορῆ τους άλλους.

Φρ. ντέ Κυρέλ

Η μεγαλυτέρα προσπάθεια τῆς φιλίας δέν είνε τὸ να δείξη τὰ έλαττώματά μας εις τὸν φίλον μας, αλλά να τὸν κάμη να δῆ τὰ δικά του.

Λά Ροσφουκώ

Κανεις φίλος δέν είνε τέλειος, ὅλοι έχουν τὰ έλαττώματά τους. Κάθε άνθρωπος είνε θάρρος εις τους άλλους και μόνον ή αγάπη κάνει τὸ θάρρος τούτο έλαφρό.

Λαμενναί

Η ὡμορφη γυναίκα άρέσει στὰ μάτια, ή καλή στην καρδιά. Η μὲν είνε κόσμημα, ή δέ θησαυρός.

Ναπολέων 1ος

Ο φίλος είνε άδελφός, αλλά διαλεγμένος.

Αίμ. Φαγκέ

Τὸ γρήγορο και τὸ καλὸ δέν πήγανε ποτέ από τὸν ίδιο δρόμο.

Πρῶτα μέτρησε τὸ θάθος του γιαλοῦ και ὕστερα πέσε να λουσθῆς.

Σ' ὅτι δυσκολεύεται ὁ διάβολος, θάζει τῆ γυναίκα να τὸ κάνη.

Θέλεις να μάθης πόσο αξίζει μια λίρα; Ζήτησέ την δανεική.

Άμα πάρης πολλούς δρόμους, δέν θά φθάσης ποτέ εκεί που θέλεις.

Έκει που μπαίνει ή προίκα φεύγει ή έλευθερία.

Υψηλός δέν είνε μόνον εκείνος που μπορεῖ και φτάνει τὰ μῆλα στη μηλιά, αλλά κι' αὐτός που μπορεῖ να τὰ κόψη.

Ο άδελφός του διακονιάρη είνε ὁ τεμπέλης.

Τὸν δυνατὸ στὰ χέρια και τῆ δικαιοσύνη, τους πάντρεψε κρυφά ὁ Σατανάς.

(Ίσπανικές παροιμίες)

